

PHAGE.

Nº. 20.

De prijs der Advertentiën, is van een tot tien woorden een gulden; verder voor iedere vijf woorden zestig duiten of $\frac{1}{2}$ reepis, behalve het zegelregt voor den Lande.

achter in het boek mijne geheimste gedachten ter neer geschreven. „Niemand mag het weten datik de schrijfster daarvan ben. Wilt gij mij dat belooven?”

„Stellig, goed meisje, heb daar geen zorg voor. Er zal geen misbruik van uw heiligheid gemaakt worden. Maar u gereed; wij willen gaan.”

Terwijl zij in de kamer sloop, sloeg Stauton het boek open en las de vrome ontboezemingen des harten van het meisje. Zijne oogen schitterden en vulden zich met tranen van aandoening en vreugde. Zij kwam en had slechts een doek van geringe waarde omgeslagen; maar toen zij, onbewust van hare waarde, op straat aan zijne zijde doorheen stapte, beschouwde hij haar met een' blik van eerbied en bewondering.

Miss White gaf het nieuwe voorschot niet; verzekerde echter aan den begeleider van het meisje, dat Betty een engel was. Dit woord was hem liever uit deezemond, dan het geld uit deze hand. Hij verpandde dus op den weg het boek bij een uitdrager en de twaalf schellingen kwamen bij een. Betty was daarover zeer verheugd.

„Waar wilt gij nu vandaag en morgen van leven, Miss, als gij al uw geld uitgeeft?”

„Ik weet het niet, maar God zal helpen,” antwoordde zij met vertrouwen. „Ik zal 's nachts door werken.”

„Ja, God zal u verder helpen!” riep hij, en zoude zich door zijne beweging haast verraden hebben.

B I

100 dozijn prima kwaliteit Cognac.
50 kisten à 2½, flesschen diverse Likeuren.
50 kisten Glasruiten in diverse dimensien.
100 pakken à 4 doosjes Chin. Gouddraad.
Eene partij Jagtgereedschappen en eene menigte andere goederen, etc. (596)

van diverse Koopmanschappen. (536)

p. m. 200 Marmeren Vloerstenen, 18 duim Rhijnl.
/599/ F. A. PRINGIERS.

.....

Ik ben een jong, ongehuwd kleermaker, die weinig verdient, doch des te meer zou kunnen gebruiken; in allen gevallen echter een eerlijke kerel. Sinds lang woonde ik in zekere straat, die ik de Gasthuisstraat noemen wil. Daar ik het noodig oordeelde mij te veranderen, zoo heb ik eene woning in de Bakkerstraat gehuurd, die een goed eind van de evengenoemde straat verwijderd is. Om kosten te sparen, belastte ik, voor het grootste gedeelte mij zelven met het transport van mijn zijde niet zeer prachtig jonggezellen-huisraad. Als kleermaker wil men niet voor pakkendrager doorgaan; men vertrekt dus in 't donker, als wanneer alle katten, alle kleermakers en alle pakkendragers er grijs uitzien. Zoo wandelde mijn eigendom allengskens naar de plaats van bestemming, uitgenomen eene vuurtang, eene bel, eene persplank, een paar Parijsche vodden en eene tas. Dit ultimatum wikkelde ik in een' ouden overjas, dien ik 's morgens te half vier ure onder den arm nam, en mijne laatste reis begon. Niet

ONTVANGEN

per de *Baron van Hardenbroek*:

Puik Puik Haantjes Bier.
Versch Sellerswater.
Boter.,
Likeur
Punch en } van *Fucking*.
Rum
Rolpens.
Saucijs in reuzel.

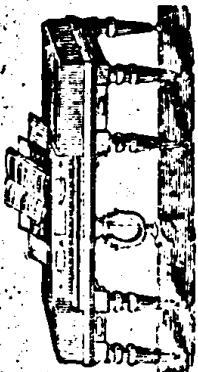
Nog voorhanden:

Een partijtje Wijn van het gunstig bekende merk
Duranteau Chateau des 3 Moulins.
(576) A. MEIJER.

Weder Ontvangen.

TWEE UITMUNTENDE

TAFELPIANO'S

van *Broadwood & Sons, London*, zijnde expres voor
dit klimaat vervaardigd. Van dezelfde Uitzenders
verkochten wij reeds 10 *PIANOS* van dezelfde
soort, voor zuiverheid van toonen goede bewerking
wordt ingestaan door
(577) SOESMAN & CO.

Per *Baron van Hardenbroek* ontvangen:

PUIKE BOTER

S & C., Groen Lak.

(571) SOESMAN & CO.,

zullen voortgaan met opruimen op Vendutie van de
geannonceerde
Azijn, Cognac, Spijkers, de 100 vaafjes Boter, enz. enz.,
welke wegens tijdgebrek op hunne vorige Vendutie niet
zijn opgeveild. (562)

PER MAIL ONTVANGEN:

DE SURINAAMSCH E ADRESSEN.

In deze Brochure wordt eene beoordeeling gegeven der
adressen onlangs uit Suriname den Koning aangeboden.
(579) DE GROOT, KOLFF & CO.

LIM & CO.

HEBBEN RECHTSTREEKS

uit China ontvangen:

ECHT GRAS-LINNEN

voor Heeren Jasjes,

en met de laatst aangekomene schepen:

Gras Boter.
Cachet id.
Puike Hammen.
Valker Bier op $\frac{1}{2}$ flesschen.

Echt Haantjes Bier van de Heeren *Rendorp*. (568)

PUIKE CHAMPAGNE

Jaquesson & fils

in heele en halve flesschen.

Weder verkrijgbaar bij
(572) SOESMAN & CO.

**Puik puike Manilla Sigaren
van 1859.**

(610) NOOTBAAR & JOOSTEN.

ver van mijne nieuwe woning kwam mij een nachtwerker
te gemoet, welke mijn met de donkerheid van den morgen
wedijverenden baard en knevel en mijn klingelend pak
tot een streng onderzoek van ambtswege opvoerde.
„Hédaar! waar wilt gij heen?” riep hij, terwijl hij mij
vasthield. „Wie zijt gij?” schreeuwde een tweede waker.
die in hetzelfde oogenblik toeschiet — „Ik ben desnijder
Kakatoe!” gaf ik in behoorlijke melodie ten antwoord.
Dit wilde men niet gelooven; ik zag er als die en die uit, zeide
men. Ik moest dus niet ernst herhalen: „Parbleu, ik
ben een kleermaker!” — „Wat hebt gij in dat pak?”
— Ik ontvouwde mijn ouden vriend en medgezel, en pre-
senteerde het eene stuk na het andere. „Voilà! Messieurs!
Dat is eene vuurtang” — en terwijl ik belde — dat is
eene bell — nummer drie eene persplank, nummer vier
eene tas, nummer vijf een paar Parijsche *comme il faut*,
nummer zes de emballage, een overrok à la Wellington
op nonactiviteit!” — „Zoo? — Waar hebt ge dan het
persijzer als gij kleermaker zijt?” „Ik draag het persijzer
niet altijd bij mij, het is reeds op de plaats der bestem-
ming.” — Waar woont gij? Waar komt gij van daan?”
— „In de Gasthuisstraat heb ik gewoond en daar kom
ik van daan — in de Bakkerstraat zal ik wonen en daar ga
ik naar toe.” — „Ja, maar dat kan iedereen wel zeggen.”
— „Excusez! dat kan iedereen niet zeggen; want iedereen
heeft geene woning in de Bakkerstraat gehoord.” — Thans
komt, door het luide gesprek uitgelokt, een agent van po-

Per *Baron van Hardenbroek*
hebben
SOESMAN & CO.
weder ontvangent
Een Europeesche Tentwagen, geschikt voor Toer- zoo-
wel als voor Reis-Rijtuig. Maandag aanstaande te bezig-
tigen. (569)

ECHE KLEUREN

Nachtbroekengoed,

(611) bij H. L. DE LYON.

Haantjes Bier

zoo als nog zelden aangevoerd is

Valker Bier,

(612) op $\frac{1}{2}$ flesschen, bij H. L. DE LYON.

LIM & CO.

Tot zeer lage prijzen voorhanden:

(613) Alle soorten van

AMERIKAANSCH E KLOKKEN.

Dommekrachten en Aanbeelden,
verkrijgbaar bij
(614) THOOF & CO.

GEDROOGDE VRUCHTEN

WAARONDER:

PUIKE TAFELAMANDELEN

EN

ROZIJNEN.

Diverse Hollandsche en Fransche

PROVISIEN

in blik.

Rolpens, Saucijsjes, Rookworst, gezouten en
gerookt Spek in stopflesschen.

Pas aangebragt, bij

(615) F. A. PRINGIERS.

Mme. DE FARCY,

à l'honneur d'annoncer qu'elle vient de
recevoir de *Paris*,

UN GRAND ASSORTIMENT

de Fleurs, Dentelles, Rubans, Rubans de Velours noir de
tous les numéros, Passementerie, Éfilée, Galon, Gants
et Mitaines, grand choix d'Ombrelles, de Mantelets, d'Échar-
pes, de Robes de Soie de Mousselines, de Jaconats et de
nouvautes diverses. Fichus Marie Antoinette, Berte Louis
XIII, Coiffure de Mariée, Coiffures de fantaisie en fleurs,
en rubans etc.

Mme. DE FARCY sera de retour à *Samarang* de-
main Samedi, elle se recommande aux Dames pour ses
Marchandises nouvelles et pour la confection des Robes,
Corsets, Coiffures, etc. (575)

HOUDER VAN COGNOSSEMENT

OVER

S C. N°. 1195 — 1 kist Porcelain, afgeladen door
H. S. van Hogezaand, geconsigneerd aan Order en
alhier aangebragt per Ned. schip *Julie Claire*, Ka-
pitein A. van Oosteroom, gelieve zich bekend te
stellen bij
(580) De Agenten,
DORREPAAL & CO.

LOGEMENT

te *Poerworedjo*.

De ondergeteekende heeft de eer bekend te maken dat
zij alhier op 1 Mei een Logement geopend heeft en be-
veelt zich beleefdelijk in de gunst van het geachte publiek
aan, belovende alles tot gerief der reizigers te zullen
aanwenden, zoowel wat zindelijkheid, bediening, als goede
tafel aangaat.

POERWOREDDJO, J. M. A. KALDEN,
17 Mei 1859. (616) geb. Hennebert.

licie voor den dag. Ik was te moede, alsof men mij op
Nieuwjaar feliciteerde en besloot de goede lieden, welke
onze stad beschermen, niet door stralvaardig verzet te
bemoedigen, en gaf mij dus aan hen over.

Dien ten gevolge werd ik met zak en pak door den po-
licie agent tot mijn vorigen huisbaas gevoerd. Ik sloot
de deur open, ging met den agent naar boven en wij
wekten den huisbaas. Deze kwam nog dronken van den
slaap voor den dag, hoorde de geschiedenis aan en zeide,
op mij wijzende: „Dit is een eerlijk man, laat hem met
rust!” — Den agent was het aangenaam een eerlijk man
te leeren kennen; den huisbaas, dat hij getuigenis met
een gerust geweten geven kon, en mij, dat ik een eerlijk
man was. De huisbaas begeleidde ons tot aan de deur;
dit was mij lief, want nu kon ik hem den sleutel ter
hand stellen. De agent nam met een „goeden morgen!”
afscheid van mij en ik zette mijne reis voort. Het was
nog schemering. Nauwelijks was ik om den naasten
hoek, of daar kwam alweer een officiant bij mij en riep:
„Wie zijt gij? waar wilt gij heen?” — Zingende herin-
nerde ik hem, dat ik hem onlangs nog eene fooi gegeven
had toen hij op zekere nacht de deur voor mij had open
gemaakt. Toen herkende mij de dappere, en sprak! „Ga
in vrede, jonge strijder! en toon nu de naam uws vaders
waardig!” Nu ging ik ongehinderd verder, en dankte
God dat ik een eerlijk man was.

SMIDS AANBEELDEN,
(617) bij WERMUTH & CO.

ORGUES EN SERAPHINES

ALEXANDER.

Een STOOMMACHINE, $\frac{1}{16}$ Paardenkracht,
REVOLVERS.

Marmeren Secreetbrillen.
Balansen en Weegschalen compleet met
gewigten. (578) JACOBUS HIJMANS.

**METTOESTEMMING VAN DEN HOOGEDELG. HEER
RESIDENT VAN SAMARANG.**

BUITENGEWOON

VOCAAL- EN INSTRUMENTA

op Donderdag den 2den Junij 1859,
in den Schouwburg alhier, te geven door

B. W. FELTKAMP,

onder welwillende medewerking van de Muzijkvereniging
ST. CECILIA EN DILETTANTI.

PROGRAMMA.

EERSTE DEEL.

1. Feest-Ouverture voor Orchest . . . . . Th. de Klerk.
2. Grande fantaisie militaire, pour Piano, door
— den Concertgever. . . . . Thalberg.
3. Grand air du Barbier de Séville (Figaro) Rossini.
4. Variation brillantes, pour le Violon, uit
te voeren door den Componist, ... van Laar.

TWEEDE DEEL.

1. Ouverture Masaniello, voor Orchest . . . . . Carafa.
2. Fantaisie brillante, pour Piano et Violon,
sur des motifs de Guillaume Tell . . . . . Osborne et de
Bériot.
3. Solo voor Baryton.
4. Sérénade de Don Pasquale, pour Piano,
door den Concertgever . . . . . Thalberg.
5. Ouverture La fille du Régiment, voor Or-
chest . . . . . Donizetti.

Entrée voor een Heer . . . . . / 4.—
„ „ eene Dame . . . . . „ 3.—
„ „ een Offic. tot en met den rang van Kapt. „ 3.—
„ „ voor een kind. . . . . „ 2.—

Entrée-biljetten te bekomen en plaatsen
te bespreken op den dag van het Concert,
van 's morgens negen tot 's namiddags een
uur, aan het Schouwburg-locaal alhier. (618)

De Zalf en Pillen van Holloway,

overtreffen alle andere geneesmiddelen in gevallen van
verzueringen, open beenen enz. De heer Liddel, Proogist
te Harwich, verklaart in eenen brief aan den Professor
Holloway gedagteekend den 3 November 1852, dat een
man, genaamd Kay Bate verschrikkelijk leed aan open
been. Van de knie tot aan den enkel waren zijne
been bedekt met zweren en uitwas van vleesch, door-
mengd met witte en roode plekken. Hij maakte gebruik
van de zalf en pillen van Holloway, welke eene be-
wonderenswaardige genezing ten gevolge hadden, want
in minder dan drie weken, waren alle zweren verdwenen
en hij kan met gemak en vaardigheid gaan. Zijne be-
enen zijn thans volmaakt hersteld, en hij bevindt zich in
den besten staat van gezondheid.

De prijzen zijn als volgt:

Doosjes Pillen à . . . . . / 1.—, / 3.—, / 5.—
Potjes Zalf à . . . . . „ 1.—, „ 3.—, „ 5.—
Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing
hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Ze zijn op franco aanvraag à contant te bekomen:

Te *Soerabaja* bij E. FURRI & Co.
„ „ MossewBEKKER & Co.
„ *Banjoemas* „ M. S. CHURMAN.
„ *Djoedacarta* „ DEKKENS & Co.
„ *Soeracarta* „ W. VELDMAN en Wed. SAPPINGER.
„ *Salatiga* „ F. KRUTHOFFER.
„ *Tagal* „ Mevrouw de Wed. DORT.
„ „ A. J. VAN DER VOORT.
„ *Cheribon* „ W. GALISTAN.
„ *Samarang* „ DE GROOT, KOLFF & Co., H. L.
DE LYON, NOOTBAAR & JOOSTEN en bij
(619) SOESMAN & CO.

STOOMBOOT OENARANG.

VERTREK

gedurende de maand **MEI 1859.**

van SAMARANG naar BATAVIA,

den 20sten en 31sten

des morgens ten 8 ure precies.

Namens de Reederij der Stoomboot Oenarang.

E^r. C. WERMUTH.

C. S. VAN HEEREN.

Agenten te *Batavia*:
LANDBERG, BEZOET DE BIE & CO.

(583)

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 24 Maart 1859.

NEDERLAND.

Door het departement van finantien is het volgende overzicht medegedeeld van de opbrengst der middelen over de maand Februarij 1859, in vergelijking met die over hetzelfde tijdvak van 1858:

Directe belasting 1859 f 1,638,298.87 1/2, 1858 f 1,617,458.56 1/2;
In- en Uitg. regten Scherppaarregten 1859 f 378,693.81 1/2,
1858 f 280,058.54; Accijnzen 1859 f 989,346.30, 1858 f 1,029,447.31 1/2; Waarborg en belasting der Gouden en Zilveren Werken 1859 f 16,745.16 1/2, 1858 f 16,615.56; Indirecte belastingen 1859 f 982,308.57, 1858 f 982,934.61; Posterijen, 1859 f 138,701.08 1/2, 1858 f 137,497.80 1/2; Staats-Loterij 1859 f 1,185 f 1,137,054; — Totaal-generaal 1859 f 4,414,409.388, 1858 f 4,200,610.44.

De minister van kolonien heeft ter kennis gebracht dat de aanmuntung van zilveren pasmunt voor Nederlandsch-Indie waarvoor magtiging was verleend bij koninklijk besluit van 23 November 1857, No. 40, gedurende het jaar 1851 is volbragt, en dat derhalve, bij het eind van het jaar, in het geheel waren gemaakt:

23,300,600 stukken van 1/2 gulden, dat is f 6,860,152	
38,002,500 " " 1/10 " " " " 3,800,250	
491,960 " " 1/20 " " " " 24,598	

tezamen 61,693,068 stukken zilveren pasmunt ter nominale waarde van f 9,625,000 dat mede volbragt is de aanmuntung van f 6,000,000 koperen pasmunt, bedoeld in het koninklijk besluit van 22 Julij 1855, No. 73, en dat die aanmuntung aan goedgekeurde stukken heeft opgeleverd een nominale waarde van f 747 15 aan stukken van 2 1/2 cent en f 5,940 08 1/2 aan halve centen meer en f 5,487.55 aan centen minder, of tezamen f 1,199 68 1/2, meer dan waartoe aanvankelijk magtiging was verleend; welke verschillen bij koninklijk besluit van 28 Februarij jl. No. 99 zijn goedgekeurd;

dat voorts, bij koninklijk besluit van 28 Augustus 1858, No. 115 magtiging is verleend tot verdere aanmuntung van f 2,100 000 te weten: f 560,000 aan centen en f 1,540,000 aan halve centen, en dat hiervan, bij het eind van het jaar, waren geslagen 3,200 000 stuks centen of f 32,000;

zoodat op dat tijdstip aan koperen pasmunt in het geheel waren gemaakt:

80,029,886 stuk van 2 1/2 cent, dat is f 2,000,747 15	
352,651,245 " " " " " " 3,526,512 45	
en 101,188,017 " " 1/2 " " " " 605,940 08 1/2	

tezamen 533,869,148 stukken koperen pasmunt ter nominale waarde van f 6,033,199 68 1/2

En Fransch provinciaal blad deelt het volgende onheilbare middel tegen de hondsdolheid of watervrees mede: Men vragt in een apothek een handvol datura stramonium (doornappel), die men in een kan water tot op de helft laat inkookken. Dit afkooksel moet de lijder in eenmaal gebruiken; binnen een tijdsverloop wordt alsdan de patiënt nog door een hevigen, doch niet langdurigen aanval van woede aangelast, waarop een rijkelijk zweet uitbreekt, en reeds na 24 uren een geheel herstel volgt. De heer Legrand, zending te Anam en Tonkin die dit middel aanbeveelt, heeft het zelf beproefd en in 60 gevallen een volkomen genezing gezien.

Het Weekblad van het regt deelt deze dagen het vonnismerie van den krijgsraad in Noord-Holland van 3 Januarij jl., waarbij de officier van gezondheid A. H. Dettingmeijer, wegens vergiftiging tot de straffe des doods is veroordeeld. Wij nemen daaruit het volgende over:

Overwegende, dat de bekl. heeft erkend en ook v. elders is gebleken, dat hij het rijk in voornemens had de hoedanigheid diens en hem de krijgskunsten zijn voorgelezen;

O, dat de bekl. heeft erkend en ook voor waarheid moet worden aangenomen, dat hij, zich hier te lande bevindende, verkeerend heeft gehad met M. L., minderjarige dochter v. N. L., woonachtig te Amsterdam, dat hij, in den loop van het jaar 1858, kennis heeft gedragen van het voornemen van de voornemens M. L., om, in dien de aangewende pogingen van den bekl., ten einde verlot te bekomen om een echterverhuizing met haar aan te gaan, mogten mislukken, zich zelve om het leven te brengen, dat de bekl. met dien wetenschap zich in het laatst van de maand September te Utrecht heeft aangeschaft een hoeveelheid acetas morphii, ten bedrage van een drachma van welke hoeveelheid de helft was bestemd om dit voornemen te volvoeren, en de wederhelft om te gelijker tijd den bekl. het leven te benemen, dat de bekl. deze acetas morphii van Utrecht naar Amsterdam ten huize van den vader van M. L. heeft gebragt, dat de bekl. op den 14 Oct van genoemd jaar 1858, omstreeks den middag, de helft van dit middel heimelijk ter beschikking heeft gesteld van M. L. en dat zij destijds de helft daarvan heeft ingenomen en zeer kort daarna ongesteld is geworden, daar de bekl. bijna onmiddellijk daarop door den broeder van M. L. even als de bekl. officier van gezondheid, gevraagd naar het middel, hetwelk deze zijne zuster tot zich had genomen, heeft geweigerd dit middel te noemen, en daarop het huis des vaders heeft verlaten, dat M. L., in weerwil van de haar bezeeuwde geneeskundige hulp, spoedig in eenen bewusteloozen toestand is geraakt en in den avond van dien dag, omstreeks zeven uren is overleden.

O, dat het uit de daarop gevolgde lijkschouwing en onderzoek is gebleken, dat de overledene M. L. werkelijk acetas morphii moet hebben ingenomen, dat er geen twijfel kan bestaan, of de door haar gebruikte hoeveelheid van een half drachma acetas morphii is meer dan genoegzaam geweest om haar van het leven te berooven, en dat zij derhalve moet worden beschouwd, als door en ten gevolge van vergiftiging te zijn bezweken.

O, dat de bekl. alzoo met raad en daad heeft medegewerkt tot het om het leven brengen van M. L. door middel van vergift.

O, dat mag worden aangenomen, dat het bedrijf van M. L. in deze geheel vrijwillig is geweest, en zonder dat zij daartoe door den bekl. is aangezet of overgehaald, maar dat niettemin de dadelijke medewerking van den bekl. hem als misdrijf moet worden toegerekend; en wel als toeleg op iemands leven door de werking van middelen, die met meerdere of mindere spoed den dood kunnen verwekken, op welke wijze die middelen ook mogen zijn aangewend of toegevend, en welke de gevolgen daarvan kunnen wezen enz.

Regt doende enz;

Verklaart den bekl. schuldig aan vergiftiging;

Verklaart den bekl. vervallen van den militair stand, en condemneert denzelfden tot de straf des doods met dan strop; met last dat dit vonnis zal worden ten uitvoer gelegd binnen de stad Amsterdam.

De redactie van gemeld weekblad laat onderstaande beschouwing volgen: Wij vertrouwen, dat onze lezers ons dankbaar zullen zijn voor de mededeeling van dit belangrijke vonnis, belangrijk echter alleen, in ons oog om de zonderlinge registratie die het predikt. Wat toch is het misdrijf, waarvoor de bekl. wordt ter dood veroordeeld? Waardoor is het arms slagtoffer van deze-droevige roman gestorven? Door zelfmoord. En wat heeft de bekl. gedaan? Hij heeft de zelfmoordenares in haar bedrijf bijgestaan en ge-

holpen. Er is dus medeplichtigheid aan zelfmoord. Niets meer en niets anders. Maar de zelfmoord heeft in de hedendaagsche wetgevingen hare plaats niet meer in de rij der misdaden, die de menschen hebben te straffen. En sedert wanneer kan er medeplichtigheid zijn daár, waar geene misdaad is? Maar genoeg. Een axioma behoeft geen betoog. De zaak is thans hangende bij den hooger regter en wij voor ons gelooven niet aan de mogelijkheid van de bevestiging van dit vonnis.

De uitkomst heeft op deze beschouwing het zegel gedrukt, daar Dettingmeijer bij arrest van het hoog militair gerechtshof te Utrecht van 22 Maart vrijgesproken en onmiddellijk op vrije voeten is gesteld.

In een vergadering van burgemeester en wethouders der gemeente Middelburg, heeft op eene plechtige wijze aan den commies der late kl. bij de directe belastingen J. van Meerendonk, de uitreiking plaats gehad van een zilveren medaille met een loffelijk getuig-schrift, hem door Z. M. den koning toegekeend, als blijk van Hoogst-dezelfde tevredenheid wegens het verrigten van verschillende menschelevende daden. Deze 60jarige huisvader heeft bereids 51 menschelevens van een anders wissel dood gered.

Den 5den dezer had nabij Groningen een droevig ongeluk plaats. Dr. A. W. Nanninga, te Veendam, ging vergezeld door zijne dochter, zijn zoon, dr. J. Goldschmidt Nanninga bezoeken, die te Groningen ziek lag. Onderweg schrikte zijn paard en wierp het ruitwiel met beide personen in het water. De dochter werd gered doch de vader verdronk. Twee dagen later echter overleden hijns gelijk-tijdig, de zoon en de dochter beiden. Den 11den werden vader, zoon en dochter in hetzelfde graf te Veendam met groote plegtigheid bij-gezet.

Den 19den had te Maastricht in den vroegen morgen een ontzettend voorval plaats. Het was van algemeene bekendheid, dat de echtelieden J., klein-winkeliers aldaar, in gestadigen huiselijken twist leefden; de man moest zelfs, naar men zegt, eene tweejarige gevangenisstraf wegens het verwonden zijner vrouw hebben ondergaan. Den 18den maakte de laatste haar vast besluit bekend, om tot eene scheiding over te gaan, waarvan J. te vergeefs beproefde haar te doen afzien; daarop moest hem de bedreiging zijn ontvallen, dat hij zich nog liever met zijne vrouw in het kanaal wierp, waarbij hunne woning gelegen is. Werkelijk heeft hij deze bedreiging in den vroegen morgen volvoerd; niettegenstaande de dadelijk toegebrachte hulp was J., toen hij uit het water werd gehaald, reeds overleden, ook de vrouw bezweek spoedig daarna.

ENGELAND.

In de zitting van den 14den heeft de heer C. Gilpin de aandacht van het Huis gevestigd op de ter dood bringing van het 26ste regiment infanterie, welke den 1sten Augustus 1857 te Ujalla plaats vond, gelijk die gebeurtenis in het werk *The Crisis in the Punjab* van den majoor Frederick Cooper, den vice-commissaris van Umritsur, die deze daad bevolen had, is geschilderd. Na voorop gezet te hebben, dat het genoemde regiment, dat in de heroemdste veldslagen van Indië onder de Engelsche vanden zich roemvol had onderscheiden, was ontwapend, en ten gevolge van een paniek, welke te weeg gebragt werd door een plotseligen aanval van hunne doodvijanden de Sikhs, zich verloren achtte en op de vlugt sloeg, waarbij twee Engelsche officieren, die de inlanders daarin wilden heletten, werden gedood, — las de heer Gilpin het verhaal van den heer Cooper zelf, gelijk dit in zijn werk voorkomt, voor. Nadat de inlanders zich tegen de belofte of ten minste in de verwachting van voor een krijgs-raad te zullen worden gehoord, hadden overgegeven, liet de heer Cooper 237 hunner zonder eenige formaliteit doodschietsen en 41 voor het kanon binden en zoo ter doot brengen, terwijl 45 andere in een toren jammerlijk omkwamen. De heer Cooper zelf hooft zich als het ware op zijne daad. Spreker zegt, dat hij met Polen en Hongaren, met Oostenrijksche en andere officieren, die aan burgeroorlogen en omwentelingen hebben deelgenomen, gesproken heeft, en allen hadden een dergelijk bloedbad als iets ongehoords in de annalen der geschiedenis beschouwd en verklaard dat zulk een daad elk leger met onuitwisbare schande zoude bedekken.

Generaal Thompson wenschte dat men konde bewijzen dat de heer Cooper tijdens de daad verrigt werd, aan waanzinnigheid leed en ge-waagde verder van den geest van verbittering, die destijds onder de Engelsch-Indische officieren geheerscht heeft, zoodat menigonen zelfs met eigen hand Cipayers had ter dood gebragt.

Lord Stanley zeide dat men deze gebeurtenis niet zonder een pijn-lijk leedwezen kon bespreken en dit vermeenderde nog ten gevolge van de wijze, waarop die gebeurtenis in de officiële dépêche en daarna in het genoemde werk verhaald wordt. De heer Cooper had dit groote menschen-offer niet gebragt in de hitte des gevechts, maar koelbloedig en zonder wettelijken vorm en hij spreekt daarvan met een lichtzinnigheid en bloedderige vreugde, die men ten hoogste moet laken. Doch aan den anderen kant is het aan geen twijfel onderhevig, dat het regiment niet zonder grond, van oproerige plannen werd verdacht gehouden en waarschijnlijk degenen, die het later hebben dien onkomen, levig heeft verbitterd. Ook moet het Huis in aanmerking nemen, dat de Punjab door den schrik, welken deze daad verspreidde, gered werd; met den Punjab had geheel Indië verloren kunnen zijn. Hij wilde daarmede de ter dootbringing van een geheel regiment niet rechtvaardigen en wenschte reeeler, dat alleen de werkelijk schuldigen gestraft waren. Hij geloofde, dat het Huis het best zoude doen de zaak met stilzwijgen voorbij te gaan.

In de zitting van den 17den heeft de heer Hutt gevraagd of de regering voornemens was, tijdens de discussien in commissie over de reformbill, daarin nog andere wijzigen te brengen dan de reeds aangekondigde.

De kanselier der schatkist antwoordde dat hij overtuigd was dat bij de discussien der reformbill in commissie, er ter nauwvermoed een lid van het Huis zal zijn, dat niet het een of ander amendement zal voorstellen en hij hoopte dat de leden hetzelfde privilege niet aan de regering zouden weigeren.

De heer Rutley vroeg vervolgens of de regering voornemens is aan het Huis de bepalingen over te leggen, welke zij in de bill denkt te brengen, met het doel het kiesregt te ontnemen aan de kiezers in de graafschappen, wier regt steunt op het bezit van eigendommen, welke gelegen zijn in de steden en de parlementaire vlekken.

De kanselier der schatkist antwoordde hierop, dat de regering niet voornemens was het stemregt te ontnemen aan de kiezers der graafschappen, die in den census van 10 Pd. st. vallen; zij zullen de keuze hebben om in het vlek of in het graafschap te kiezen.

Lord Stanley deelde in antwoord op eene tot hem gerigte vraag mede dat de vroegere onderkoning van Canton, Yeh, nog steeds te Calcutta gevangen zat, maar in vrijheid zou worden gesteld, zoodra het tractaat met China zal zijn gereëticiseerd.

In de zitting van den 17den, heeft de heer Roebuck de reform-bill ter sprake gebragt. Hij zeide in de eerste plaats, dat hij kon verzekeren, dat een groot aantal leden van dit Huis vurig wenscht, dat de kwestie der parlements hervorming eene oplossing erlange. De handwijze, welke men het Huis in acht wil doen nemen, moet echter tot een geheel einde leiden. Lord John Russell had eene resolutie aangekondigd, welke, zoo zij wordt aangenomen, de door de regering voorgestelde bill zal doen verwerpen, zoodat de kwestie der hervorming weder tot een volgend zittingjaar verdaagd zoude zijn, daar men aan de regering de bedoeling toeschrijft het parlement te onthouden, wanneer hare bill verworpen wordt. Hij noodigde lord John Russell dus uit, dezelfde gedragslijn te volgen als in het vorige jaar geschied is met betrekking tot de bill op het regeringsbeleid in Indië, om namelijk aan het Huis de bevoegdheid toe te kennen, eene reeks van resolutien voor te stellen, welke niet ten doel zouden hebben de bill der regering, te doen verwerpen en waarvan het geheel eene bill zoude vormen, zoo als men die wenschen kan. Toen lord John Russell ten vorigen jare handelde, gelijk spr. in herinnering had gebragt, verklaarde hij daarbij geleid te worden door de hegeerte om nuttig aan Indië te zijn; spreker hoopte, dat hij zich ditmaal door eene dergelijke beweegreden zoude laten leiden en het zoo zal aanleggen, dat de grondslagen worden vastgesteld voor eene nieuwe reform-bill, welke het Huis kan bevredigen.

Ik vraag, zoo ging de heer Roebuck voort, aan den kanselier der schatkist, of in het geval dat de door mij voorgestelde gedragslijn werd aangenomen, de regering geneigd zoude zijn hare bill op te geven en eene andere in te dicuee, gebaseerd op de resolutien van lord John Russell?

Verder vraag ik wat zoude gebeuren indien het voorstel van den edelen lord werd aangenomen? Indien dit voorstel werd aangenomen, zoude er eene alliantie uit ontstaan tusschen lord John Russell en lord Palmerston, die in het vorige jaar het bewind heeft nedergelegd en wiens terugkomst aan het bestuur door een gedeelte van dit Huis als eene groote ramp beschouwd zoude worden.

Met het oog op den gevaarlijken toestand, waarin het vasteland verkeert, zeg ik, dat elke parlements ontbinding noodlottig zoude zijn.

Het volk van het vasteland begrijpt het Engelsche volk niet, en elke parlements-ontbinding zoude doen gelooven aan eene verbrokkeling van de algemeene opinie. En het is de denkwijze van Engeland, die de wereld in vrede houdt.

Ik dring er bij lord John Russell op aan, zich niet te laten influencieren door partijzucht of personele eerezuchtige bedoelingen, bij de door hem te volgen gedragslijn.

De heer Cox gaf de hoop te kennen, dat lord John onder zijne resolutie de geheime stemming als een essentieel artikel van elken maatregel tot parlements-hervorming zoude opnemen.

Lord John Russell zeide, dat men geheel en al van de orde van den dag afwijkt, door thans eene kwestie te bespreken, waarover de discussien op Maandag bepaald zijn. Buitendien is de kwestie te gewichtig om incidenteel te worden besproken. Lord John was van oordeel, dat de regering gedaan had, wat zij moest doen, door de reform-bill in te dienen, en hij geloofde dat hij, spreker, ook geen ongelijk heeft gehad met zijne resolutien voor te stellen. Wat de geheime stemming aangaat: wanneer daarvan op eene regelmatige wijze sprake zal zijn, zal hij geneigd zijn over de kwestie te stemmen en des noods ook te spreken, doch hij gelooft niet gehouden te zijn, daaromtrent thans eenige belofte te doen.

Spreker maakte van deze gelegenheid gebruik om zijne aangekondigde interpellatie te doen, door namelijk aan de regering te vragen of zij voornemens is aan het Huis voor te stellen dankbetuigingen te rigten tot lord Canning, lord Clyde en andere ambtenaren, wier gewichtige diensten tot demping van den opstand in Indië hebben bijgedragen. Hij zeide, dat hij dit aan de regering zelve zoude hebben overgelaten, doch er waren bij het Huis eenige documenten overgelegd, waaronder eene dépêche van lord Stanley aan den gouverneur-generaal van Indië, van 9 December 1858, waarin hij tot zijne verwondering een zeer scherpen en koele toon had opgemerkt.

De heer Kinnaird zeide, dat hij hoopte dat aan sir John Lawrence eenige onderscheiding zoude ten deel vallen voor de groote diensten, welke hij in Indië bewezen heeft.

Lord Stanley antwoordde, dat de regering de diensten van sir John Lawrence erkend heeft. De regering is overigens voornemens blijven van onderscheiding toe te kennen aan de ambtenaren, waarvan sprake is geweest.

Nadat lord Palmerston mede zijn leedwezen had betuigd over den toon, waarin de genoemde dépêche vervat was, liep dit incident ten einde.

De agitatie tegen de ministerieele reform, wordt hoe langer hoe uitgebreider en men houdt het er vrij algemeen voor, dat de regering tegenover de resolutien van lord John Russell eene nederlaag zal lijden. Of de regering in dit geval zal afstreden dan wel tot eene parlementsontbinding overgaan, hiervan is nog niets met zekerheid te melden.

De koningin heeft benoemd tot gouverneur van Hongkong den heer Hercules Robinson; tot luitenant-gouverneur van de Kaap de Goede Hoop den generaal majoor Robert Henry Wynyard.

De koningin heeft de benoeming goedgekeurd van den heer J. W. S. May tot consul van Nederland te Liverpool.

Overleden zijn sir Anthony Oliphant, voormalig attorney-generaal aan de Kaap de Goede Hoop en de kolonel Tait, adjudant der koningin en broeder van den bisschop van Londen.

Lord Alfred Harvey is te Bury St. Edmunds tot lid van het Lagerhuis gekozen en te Harwich de kapitein Jervis.

De tot gezant in China benoemde heer Fred. Bruce is deze dagen naar Alexandrië vertrokken om zich naar zijn post te begeben.

Dezer dagen werden te Chatham proefnemingen gedaan met het door den heer Warry verbeterde kanon, welke zeer bevredigend zijn uitgevallen. De verbetering bestaat daarin, dat het kanon op de snelst mogelijke wijze van achteren geladen wordt en 20 maal in één minuut kan worden afgeschoten, zonder dat het kanon heet wordt. Een kanon van deze soort werd met een der door kapitein Norton uitgevonden kogels geladen, welke kogels gelijk men weet met zoogenaamd vloeibaar vuur gevuld zijn. Zulk een kogel, die tegen een uitgespannen stuk zeildoek werd afgeschoten, stak het dadelijk in brand, waardoor het bewijs geleverd is dat eene Nortonsche bom bij den geringsten weerstand springt en hetgeen waarmede zij in aanraking komt, in brand steekt. Niet minder snel was de werking dezer kogels, toen zij tegen weke heuvelen van leem werden afgeschoten; zoodra zij in aanraking daarmede kwamen, sprongen zij, zoodat zij bij een aanval op aardewerken van onberekenbaar nut kunnen zijn.

Op de regeringswerken te Sheerness zijn weder 400 nieuwe werklieden aangesteld, om de voltooiing der in aanbouw zijnde oorlogschepen te bespoedigen. Ook voor de andere regeringswerken worden talrijke werklieden aangenomen.

Den 7den landden in Groot-Brittannië genoegzaam tegelijkertijd twee mannen, zeer verschuldend in rang en stand, doch wier namen weinige jaren geleden meermalen in éénen adem genoemd werden, toen het Engelsche publiek met den gruwel der Napelsche gevangenisren bekend gemaakt werd door den Engelschen staatsman, die thans van Corfu teruggekeerd is. De beide reizigers waren Poerio en Gladstone. Poerio landde met 69 zijner lotgenooten, ziekelijk en vermagerd te Cork in Ierland. De heer Gladstone stapte na zijn Ionischen togt, met zijne echtgenoot en dochter, benevens een attaché, te Dover aan wal. Hij was het die in 1852 de brieven uit Napels zond, waarin het verfoeilijke stelsel van het Napelsche bewind en het onregt, jegens Poerio en anderen gepleegd, op de levendigste wijze geschilderd werd. De reis van laatstgenoemde wordt aldus medegedeeld: Daags nadat het Napelsche vaartuig zee gekozen had, leverden al de vrijgestelde gevangenen, die naar de Vereenigde Staten moesten gebragt worden, een protest bij den kapitein tegen deze gedwongene reis in, en eischen dat hij naar eene Engelsche haven zoude zeilen. De kapitein weigerde dit, doch den volgende dag, nadat een jong mensch, als matroos gekleed, te Cadix aan boord was gekomen, herhaalden de Napolitanen hun verzoek met veel vastberadenheid. Gezegde matroos vertoonde zich in hun midden, gekleed als stuurman van een der Iersche stoombooten, die op New York varen. De gevangenen gaven te kennen, dat zij thans ook zonder het bestuur van den kapitein in staat waren koers naar Engeland te zetten en dit, gevoegd bij andere drangredenen, neopte den kapitein toe te geven. De nieuwe stuurman bleek spoedig Raffaele Stenbrini te zijn, de zoon van Luigi Stenbrini een der Napolitanen, welke zich aan boord bevonden. De Amerikaan, bijgestaan door drie of vier der geporteerden in het besturen van het schip, rigte dit nu naar Cork, alwaar hij li. Zondag, na door een mist verzeild te zijn geweest, aankwam. Velen der Italianen wierpen zich bij hunne aankomst op den grond en kustten den vrijen b dem waarop zij den voet gezet hadden. Poerio en de meesten hunner, zoo niet allen, zullen naar Sardinië vertrekken. Men zegt dat de lading van het schip voor een gedeelte als onderpand voor de getrouwe vervulling van den last gehouden was. Het was om deze reden, dat de kapitein aanvankelijk lang weerdand was.

De ontvoegt welke aan de ongelukkige bannelingen te Cork ten deel viel, was ongemeen hartelijk; velen hunner wien het aan geld ontbrak, werden bij de burgers der stad gastvrij opgenomen en in hunne eerste behoeften door inschrijvingen voorzien. Bijna allen

Het Sen zich naar Londen begeben; Poerio, die lijdende is, bevindt zich echter nog te Cork.

Onmiddellijk na hunne landing deed de *Times* ten hunnen behoeve een beroep op de algemeene sympathie. Te Londen werd een comité geconstitueerd tot het inzamen van geldelijke bijdragen. Onder de leden van dit comité bevinden zich de graaf Shaftesbury, de lords Palmerston en Russell, de markies van Lansdowne, de heer Milnes, lord Lyndhurst, de heer Gladstone en anderen. De ontvangen bijdragen belopen reeds ongeveer 1600 Pd. st. De markies van Lansdowne opende de lijst met 100 Pd. st. De lords Durham, Zetland en Palmerston, benevens lord Overstone (Jones Lloyd), volgden met hetzelfde bedrag. Ook in verscheidene andere steden des rijks zijn inschrijvingen geopend.

FRANKRIJK.

— Het *Journal des Débats* bevat het volgende artikel.

Wij hebben eergisteren met een licht verklaarbare voldoening het belangrijke artikel van den *Moniteur* gelezen. Wij hebben niet noodig op te merken, hoezeer de daarin vervatte betuigingen overeenstemmen met onze herhaaldelijk aan den dag gelegde gevoelens. Hoe zeer wij sedert den eersten dag dier langdurige discussie verklaard hebben, dat men de Franse regering niet aansprakelijk kan stellen voor de plannen en wenschen der bladen, die men als haar organen heeft doen voorkomen. Zij heeft geloofd dat het ongenblik gekomen is, om luide alle toerekening van dien aard van zich af te werpen en om voortaan aan niemand meer het recht toe te kennen te gelooven, dat zij ooit met welval een staatkunde heeft overwogen, waarvan wij de gevaren te geleger tijd onder het oog g-bragt hebben.

Van die zijde thans gerust geteld, zal het publiek even als wij in den algemeenen staat van zaken niets anders zien dan hoopvolle verwachtingen. Nu voor de geheele wereld verkondigd is, dat Frankrijk ernstig den vrede wenscht, wordt het zeer moeijelijk om in de kwestien, die ter regeling met Oostenrijk overblijven, het een en ander te vinden, dat recht geeft om den oorlog te duchten. Wij hebben gezegd, wat nagenoeg de voorstellen waren, die lord Cowley aan Oostenrijk, op last zijner regering te doen had, wier ijverige en oprechte pogingen tot behoud van den vrede door geheel Europa op den regten prijs zullen worden gesteld. Wij willen op die gezamenlijke voorstellen niet terugkomen; hetgeen wij ten dien aanzien medegedeeld hebben, is zonder twijfel voldoende geweest om onze lezers te doen gevoelen, hoe Midden Italië ontkenen kon aan den uitloiterden invloed van Oostenrijk, zonder dat die voorstellen iets bevatten, hetwelk overeenigbaar is met zijne veiligheid of zijne eer.

Door een einde te maken aan het stellen om de Italiaansche vorsten te beheerschen, die een tractaat met die mogendheid hebben gesloten, zou zij niet ophouden hen te beschermen; maar die bescherming, gepaard met die van geheel Europa, zou door niemand meer kunnen beschouwd worden als een bron van gevaar voor Sardinië of als een reden van achterdocht voor Frankrijk. Tot vergoeding dier concessie ontvangt Oostenrijk, door de afwijking van het overige Europa aan die schikking der indirecte verzekerings, dat zijne stelling in Italië niet langer lichtvaardig kan worden bedreigd. En het zou zelf te minder reden hebben, zich daarover te beklagen, vermits die positie zoodanig zou worden, dat zij volstrekt niet in strijd is met de veiligheid of de prikkelbaarheid zijner naburen.

Er zou dus volstrekt geen twijfel bestaan aangaande den gelukkigen uitslag der zending van lord Cowley, indien de wenschelijke hartstogten buiten spel bleven en indien men aannemen kon, dat de staten ten alle tijde door het besef van hun welbegrepen belang geleid worden. Maar indien het der Franse regering niet heeft ontbroken aan slechten raad, die door haar met een verregaande waardige standvastigheid is verworpen, van den anderen kant heeft ook bij de Oostenrijksche regering slechte raad zich doen hooren, en wij houden ons overtuigd, dat ook zij dien zal verwerpen. Het is niet alleen aan dezen kant van den Rijn, dat de oorlog zijne blinde aanhangers en gewetenloze opruiers heeft. De Oostenrijksche regering is evenmin als elke andere gevrijwaard voor onverstandigen raad en hevige inhazingen. Met verachting van hetgeen het eenvoudig gezond verstand ons leert, tracht men haar diets te maken, dat een vermindering van den oorlog niet zoo zeer in haar belang is, en dat het wellicht beter zou zijn dien te beginnen, dan hem af te wachten.

Zulke raadgevingen zijn noodlottig, en wij hopen dat Oostenrijk zich daardoor niet zal laten meeslepen. Wij hopen het te meer, omdat Oostenrijk evenzeer van twee zaken overtuigd moet zijn: de eerste is dat het Franse gouvernement den vrede wil, vermits het volgaarne de tusschenkomst van Engeland heeft aangenomen, welks gehechtheid aan de zaak des vredes niemand verdacht kan voorkomen; de tweede is dat de opinie in Europa, welke zich zoozeer voor den vrede heeft verklaard, niet toegevend zou zijn voor die regering, welke de zware verantwoordelijkheid op zich zou laden, den vrede onmogelijk te hebben gemaakt, hotzij door hare natuurlijke trotschheid hotzij door valsche en misdadige berekeningen. Met die twee waarheden voor oogen, moet Oostenrijk gepeigd zijn het oor te leenen aan de vermaningen van Engeland, en wij zullen volstrekt niet verrast worden, indien wij weldra de dépêches hooren bevestigen, welke ons reeds den loop der door lord Cowley aangeknoopte onderhandelingen als gunstig voorstellen. Nog eenige dagen, en wij zullen zonder twijfel de laatste overblijfselen dier betreurenswaardige ongerustheid zien verdwijnen, welke gedurende de twee eerste maanden van dit jaar zoo nadeelig gewerkt heeft op den openbaren geest in Europa.

Dan zal men meer dan immer de zegeningen van den vrede op prijs stellen, waarvoor een langdurige gewoonte ons inderdaad al te ongevoelig maakt en die door mannen van een bekrompen verstand met een belagchelijk hoogmoed veracht wordt. Het is niet alleen ter bevordering van de stoffelijke belangen, dat de vrede noodzakelijk en voordelig is, zoo als men maar al te dikwijls voorwerft. De vrede bevordert ook de diebaarste en verhevenste belangen. De rijkdommen en de veiligheid zijn groote weldaden, maar het zijn niet de eerzige, welke een langdurige vrede ons verzekert, en het kan niet missen of edeler weldaden moeten op zijn vruchtbaren bodem ontkiemen. Zelfs wanneer de oorlog de heilzaamste ondernemingen niet in hare kiem zou verstikken, zou de bloete herinnering, dat de vrijheid nimmer door den oorlog iets gewonnen heeft, genoeg zijn om den voor ons luid te wenschene als de voorwaarde en de bron van de grootste der weldaden.

De *Presse* de geruststellende nota in den *Moniteur* behandelende, zegt, dat die nota verschillend wordt uitgelegd, doch dat over het algemeen daardoor de verwachtingen der voorstanders van den vrede zijn verlevendigd. Vervolgens gaat de *Presse* over tot een analyse van het artikel. "Wat wordt daarin gezegd?" vraagt de *Presse*. "Drie zaken; eerstens dat de toestand van Italië in den laatste tijd een ernstig karakter heeft aangenomen, hetwelk den keizer heeft getroffen. In de tweede plaats, dat de keizer aan den koning van Sardinië beloofd heeft hem te zullen verdedigen tegen een aanval van Oostenrijk; en eindelijk dat de solide handel met geen mistel van gevaar gediend is, maar veiligheid en een heldere toekomst verlangt. Met andere woorden de staat van zaken in Italië bedreigt de rust van Europa, vervult de gemoederen en den handel met vrees; er moet een einde komen aan dien toestand, doch hoe? ziedaar de vraag."

Men zegt dat de internationale wet van Europa door bijzondere tractaten geschonden is, waarbij aan den staatkundigen invloed en het militair gezag van Oostenrijk het grondgebied en de vestingen van de kleine staten van centraal Italië worden overgeleverd. Het verwijt is zeer billijk; doch de ware moeijelijkheid is daarin niet gelegen en Oostenrijk zou op dit punt kunnen toegeven, zonder dat Italië en Europa er iets verder mede gekomen zouden zijn. Nemen wij aan dat Oostenrijk, er in toestemmende die particuliere tractaten, te verscheuren, er van af zag aan Toskane, Napels, Parma en Modena de wet te stellen; zullen de Lombarden en Venetianen alsdan het Oostenrijksche juk geduldiger dragen? Zullen zij er van afzien hunne onafhankelijkheid te heroveren? Zullen wij het einde zien van dien permanenten staat van zamenzwering, welke slechts op een gunstige gelegenheid wacht om los te barsten? Ongetwijfeld neen. En nogtans bezit Oostenrijk op grond van die tractaten Noordelijk

Italië. Het kwaad bestaat dus niet in de schending der tractaten, maar in de tractaten zelf, en bij gevolg zal men zoolang zij bestaan, het moeten opgeven dezen stand van zaken — welke erkend is als onbestaanbaar met de rust van Europa — te zien ophouden."

Vervolgens gaat het blad over tot de beschouwing der tractaten en tracht aan te toonen, dat sedert 1815 de staatkundige toestand der volkeren zoo zeer is veranderd, dat de Weener-tractaten niets dan een algemeen malaise en telkens terugkeerende omwentelingen hebben tegevolgd gehad en thans in strijd zijn met de belangen der mogendheden zelf, welke ze gemaakt hebben. Die tractaten zijn dan ook steeds door de regeringen geschonden of door de volken verscheurd. "Alleen Frankrijk heeft ze tot nu toe geëerbiedigd, hoewel het daardoor op één dag de vruchten van al zijne overwinningen en van al het van 1794 vergoten bloed verloren heeft; en thans verlangt Frankrijk slechts van de regtervaardigheid en het gezond verstand van de regeringen, welke verlicht zijn door een overvinding van 44 jaren, om het werk van de onbedachtzaamheid op den haat te wijzigen. Eene zeer billijke vordering, en waarvan Oostenrijk, puer dan eenige andere mogendheid de wettigheid kan betwisten."

Den 15den October 1797 gaf Oostenrijk het bezit van Lombardije op en ontving als vergoeding daarvoor een gedeelte van de Venetiaansche staten. Vreemd schouwspel, hetzij in het voorbijgaan gezegd, van een keizer, die de omwenteling bestrijdt in den naam van het oude Europeesche recht en die gemeene zaak maakt met de revolutie, om den oudsten en meest wettigen van alle staten van Europa te vernietigen. Het tractaat van 1797 werd den 9 Feb. 1801 door het tractaat van Luneville plechtig bevestigd, bij welk tractaat op nieuw de onafhankelijkheid van Lombardije, in een Italiaansche republiek veranderd, werd erkend.

Den 6den December 1805 gaf Oostenrijk bij het tractaat van Presburg, den 1sten Januarij 1806 te Weenen geratificeerd en den 10den October 1809 bevestigd, de Venetiaansche provincien op, welke gevoegd werden bij het koninkrijk Italië, waarvan de Oostenrijksche regering onafhankelijkheid erkende.

Oostenrijk heeft dus bij vier achtereenvolgende tractaten de onafhankelijkheid van Lombardije erkend en bij twee tractaten de onafhankelijkheid van het koninkrijk Italië, gelijk erkent door al de mogendheden van het vasteland, die de Weener tractaten hebben geteekend.

In al zijne Italiaansche oorlogen tegen Napoleon, heeft Oostenrijk de onafhankelijkheid der Italianen, altijd aangeropen, als voorwonderd gezegd en gewaarborgd. Den 16 April 1816 beval de maarschalk de Bellegarde in een te Milaan afgekondigde proclamatie, in den naam en op bevel des keizers: 1°. dat men in het Lombardisch-Venetiaansche koninkrijk der Italianen "de nationaliteit waarop zij terecht zoude prijs stellen," zoude laten behouden, en 2°. dat de regeringsvorm in overeenstemming zal zijn met het karakter en de gebruiken der Italianen."

Europa weet, hoe Oostenrijk deze plechtige verbintenissen is nagekomen. Doch laat het doen wat het wil: de deportatie, ballingschap, batonnade en schavotten hebben niet verbiedigd wat geground is op natuur, geschiedenis en aardrijkskunde; het Lombardisch-Venetiaansche koninkrijk is geen Oostenrijksche provincie geworden en Milaan, hoewel van zgne kinderen herfoerd en door de Croaten bezet, is nog altijd het levend beeld van het koninkrijk Italië.

En wat nu is de tegenwoordige stand van zaken? Men wilde tractaten in overeenstemming brengen met de feiten, de onafhankelijkheid van Italië, viermaal door Oostenrijk erkend en gesanctionneerd, op nieuw huldigen, voor den Lombardisch-Venetiaanschen staat hetzelfde doen, hetwelk voor België, in het belang van de goede orde in Europa, juist diegenen deden, die het in 1815 met Holland vereenigd hadden. De overwegingen, welke acht en twintig jaren geleden door den heer de Talleyrand ten gunste van het vrggemaakte en geneutraliseerde België werden aangevoerd, zijn heiden ten dage nog met meer grond van toepassing op Noordelijk Italië. In allen gevalle zullen de regeringen nimmer een schoonere gelegenheid hebben om in beroep te komen tegen een in zijn eegisme halsstarrige mogendheid, op het soevereine scheidsgerigt, door het Parijschecongres aangevoerd. Het is om met den *Moniteur* te spreken, het kenteeken van een wijzere staatkunde, dat zij het gevaar tracht te bezweren en de kwestien, die de openbare orde kunnen verstoren, zonder welke noch vrede, noch handelsbeweging mogelijk zijn, uit den weg tracht te ruimen.

Wij zijn geene voorstanders van den oorlog. De orde is een onberekenbare schat, wanneer zij berust op de regtervaardigheid en voortspruit uit den normalen staat der maatschappij. Maar wanneer de vrede door de lafhartigheid wordt voorgeschreven of door de overmagt wordt opgelegd, dan staat hij gelijk met die palliatieven, welke men in de ogenblikken der crisis aan de zieken toedient. Men stilt voor een oogenblik de smart, doch de ziekte vereenigt en wordt chronisch.

Een congres kan gemakkelijk al de moeijelijkheden oplossen en Europa op de beste staatkundige en territoriale grondzulen plaatsen. Wij wenschen vurig dat het congres bijeenkome. Doch zoo verborgen of openlijk kwade wil die bijeenkomst en bijgevolg een vooraf eervolte oplossing mogt onmogelijk maken, dan mag een voorgewende moedeloosheid een oorlog, dien men zoude verdragen zonder hem te kunnen vermijden, niet minder afdoend en minder vruchtbaar maken."

Te Roncq, in het dep. du Nord, is onder de meest zonderlinge omstandigheden een huwelijks-verbintenis aangegaan. Een paar uit België afkomstige gelieven waren namelijk overeengekomen, zich langs den welt-ge weg in den echt te verbinden. De daartoe voorgeschreven formaliteiten werden dan ook nauwkeurig in acht genomen en nadat de gewone afkondiging had plaats gehad, begaven zich de toekomstige echtgenooten, den 2. dezer, te zamen naar de kerk, om daar vooraf hunne godsdienstige verplichtingen te vervullen. Bij hunne terugkomst ontmoetten zij een jongman, ongelijks een Belg, die beweerde vroegere regten op de bruid te hebben, hetgeen door deze ook volstrekt niet ontkend werd. Hierop volgde van weerszijden een nadere verklaring, ten gevolge waarvan het drietal overeenkwam, dat de bruid zich met den vroegeren minnaar zou verbinden, onder voorwaarde dat deze aan den ander alle tot dit huwelijks gemaakte kosten zou restitueeren. Die afrekening had oogenblikkelijk plaats, waarop het nieuwe paar naar België vertrok. Hiermede was de zaak evenwel nog niet afgelopen. Den volgende morgen kreeg de jongman, die zijne verloofte zoo gewillig had afgestaan en dien stap naderhand nog eens rijpelijk had overwogen, onverwacht een bezoek van zijne verloren bruid, die inmiddels tot andere gedachten was gekomen en hem ronduit verklaarde, dat zij bij nader inzien besloten had hem, in weerwil van het voorgeschiede, tot man te nemen, indien hij daartoe nog geneigd mocht zijn. Dit voorstel werd van zijn kant met vreugde aangenomen; de g-tuigen werden dadelijk weder uitbrogden; de huwelijksverbintenis werd in behoorlijken vorm gesloten en het nieuwe echtpaar had dus het genoeg van bruiloft te vieren, zonder dat de geheele zaak hun iets gekost had.

DUITSCHLAND.

Van de bijzondere verdragen tusschen Oostenrijk en eenige Italiaansche staten gesloten, deelen wij mede dat, hetwelk tusschen Oostenrijk en Toskane in 1815 is tot stand gekomen. Het luidt als volgt:

De keizer van Oostenrijk en de groothertog van Toskane, vervuld door den levendigen wensch om de rust hunner staten en den in- en uitwendigen vrede van Italië te verzekeren, zijn overeengekomen, om een defensief verband tot sluiten, waarvan het doel is voor de inwendige rust en de uitwendige veiligheid van Italië te waken.

Art. 1. De keizer van Oostenrijk en de groothertog van Toskane verklaren, krachtens de vereeniging, welke zij bij het tegenwoordige tractaat aangaan, dat van heden af tusschen hen een aliantie zal bestaan, tot verdediging hunner respectieve staten en tot handhaving van de in- en uitwendige rust van Italië.

Art. 2. De keizer van Oostenrijk en de groothertog van Toskane waarborgen elkander wederkeerig alle staten, die zij in Italië

bezitten, overeenkomstig de bepalingen van het algemeene tractaat van Weenen.

Art. 3. In alle gevallen, waarin het Italiaansche schiereiland met een oorlog bedreigd zou worden, zullen de beide contracterende partijen, na vooraangaand overleg, hare goede diensten aanwenden, ten einde den oorlog te voorkomen. Indien in weerwil daarvan, hare pogingen vruchteloos mogten blijven, dan verklaren zij bij deze eens voor altijd, dat zij elken aanval op of dreigende aanranding van hare respectieve bezittingen in Italië zullen beschouwen als evenzeer persoonlijk gerigt tegen diegene der partijen, welke niet aangevallen zal zijn.

Art. 4. Hoewel de onderlinge waarborg harer bezittingen in Italië, die door den keizer van Oostenrijk en den groothertog van Toskane met al hun vermogen gehandhaafd moet worden, en hoewel de contracterende partijen van ooreel zijn, dat volgens het beginsel, hetwelk den grondslag van het tegenwoordige tractaat uitmaakt, elk die het grondgebied van de eenen aanvalt; ook gerekend wordt dat van de anderen aan te vallen, is het niettemin gepast geacht om het bedrag der manschappen vast te stellen, hetwelk zij gehouden zijn te leveren in elken oorlog, die gevaarlijk is voor de rust van Italië. De keizer verbindt zich tot het leveren van 89,000 manschappen van alle wapens; de groothertog tot minstens 6000 man.

Art. 5. De beide contracterende partijen verbinden zich jegens elkander, ten allen tijde de vestingen, welke het buitenlandsche verdedigingsstelsel van Italië verzekeren, in goeden staat te houden. Die vestingen zullen met name aangeduid worden.

Art. 6. Zij zullen onmiddellijk de grondslagen vaststellen van een gemeenschappelijk verdedigingsstelsel. Eene bijzondere overeenkomst zal de verhouding der Oostenrijksche en Toskaansche troepen, onder hevel van een kommandant van het Oostenrijksche leger regelen, even als de maatregelen tot approviandering en het onderhoud.

Art. 7. De keizer van Oostenrijk en de groothertog van Toskane verbinden zich en beloven elkander, in geval zij zich in oorlog mochten bevinden tot verdediging van Italië, om noch het oor te leenen aan noch te doen eenig voorstel van wapenstilstand of vrede en om noch te onderhandelen, noch overeen te komen met den vijand of de vijanden die zij hebben, zonder zich eerst met elkander verstaan te hebben, en om elkander wederkeerig alles mede te deelen, wat ter hunner kennis mogt komen, hetgeen van eenig belang zou kunnen zijn voor de veiligheid van Italië en de rust hunner respectieve bezittingen.

Art. 8. Het tegenwoordige tractaat zal geratificeerd en de ratificatie uitgewisseld worden binnen den tijd van zes weken.

— Het volgende is de inhoud der conventie tusschen Oostenrijk en Modena:

Art. 1. Onder alle omstandigheden, waarin de Italiaansche staten van den keizer van Oostenrijk en van den hertog van Modena door een vreemde magt met een aanval bedreigd worden, verbinden zich de contracterende partijen, om elkander wederkeerig, met alle middelen, waarover zij kunnen beschikken, hulp en bijstand te verleenen, zoodra een der partijen door de andere daartoe uitgenoodigd wordt.

Art. 2. Terwijl dus de staten van den hertog van Modena een deel worden van de verdedigings-linie der Italiaansche provincien des keizers van Oostenrijk, kent de hertog van Modena den keizer van Oostenrijk het recht toe, om keizerlijke troepen binnen het gebied van Modena te voeren en de vestingen aldaar te bezetten, tekenen als de gemeenschappelijke verdediging of de militaire voorzigtigheid dit vordert.

Art. 3. Wanneer binnen de staten van den hertog van Modena voorvallen mogten plaats hebben, die doen vreezen, dat de orde en de rust verstoord zou kunnen worden, of wanneer oproerige bewegingen van dien aard zich mochten uitbreiden tot een waren opstand, tot wiens onderdrukking de middelen, waarover de regering beschikt, niet voldoende zouden zijn, verbindt zich de keizer van Oostenrijk, zoodra hij daartoe aangezocht wordt, om alle gewapende hulp die noodig mocht zijn tot behoud of herstel der rust en wetige orde te verleenen.

Art. 4. De hertog van Modena verbindt zich, om met geen andere mogendheid een militaire conventie, van welken aard ook, zonder verkregen vergunning van den keizer van Oostenrijk, te sluiten. Art. 5. Eene speciale conventie zal tarstand in zijn geheel de kosten van onderhoud regelen der troepen van een der beide partijen, zoodra die op het gebied der andere partij werkzaam zijn.

Artikelen 2 en 3 verdienen vooral opgemerkt te worden, om de belangrijke gevolgen, waartoe zij kunnen leiden.

In het tweede artikel van dit verdrag, schijnt den keizer van Oostenrijk volkomen vrijheid gelaten te zijn om te beslissen, of er gemeenschappelijk gevaar is, en wat militaire voorzigtigheid al of niet vordert; dit wordt wel niet uitdrukkelijk verklaard maar vooreerst wordt met geen woord gezegd dat de hertog daarover uitspraak zal doen, en verder schijnen de woorden: "Terwijl dus de staten van den hertog van Modena een deel worden van de verdedigings-linie der Italiaansche provincien des keizers van Oostenrijk," aan te duiden, dat het aan Oostenrijk staat te beslissen wanneer het Modena bezetzel wil.

In artikel 3 wordt Oostenrijk gedwongen tus chenheide te treden, of het recht al of niet aan de zijde van den hertog is; het is zelfs niet noodig dat er werkelijk oproerige bewegingen uitgebroken zijn; de vrees van den hertog van Modena voor eventuele bedreiging der rust of der orde, is daartoe voldoende.

Deze regent zeide dus niet te veel, toen hij zich beroemde, dat hij aan gene zijde van de Po een reserve van 300,000 man had. En bij gereedschap daar, dan ook naar. De kon. Ztg. herinnert bij deze gelegenheid aan het beroemde werk van Kölle over Italië, dat in 1818 het licht zag, waarin verzekerd wordt, dat nergens zulk een groote ontevredenheid bestaat als in het hertogdom Modena.

De *Vossische Zeitung* berigt, dat zij het volgende schrijven van den beroemden Alexander von Humboldt ter openbare mededeeling heeft ontvangen: "Lijdende onder den druk eener nog steeds toenemende correspondentie, jaarlijks gemiddeld op 1600 à 2000 nummers gerekend, — zijnde brieven, gedrukte stukken over onderscheiden mij geheel vreemd zijn, handschriften ter beoordeeling mij toegesonden, ontwerpen betreffende landverhuizing en koloniale aangelegenheden, modellen, werktuigen en naturalien, aanvragen omtrent luchtschepvaart, uitbreiding van antropische verzamelingen, aanbiedingen tot mijne huiselijke verpleging, mijne uitspanningen, enz. — wensch ik nog eenmaal bij allen, die mij hunne welwillendheid betoonen, openlijk er op aan te dringen, dat zij het hunne er aan toebragen om te maken, dat men zich in de beide continenten minder met mijn persoon bezig houd en mijn huis niet langer als een adres-kantoor beschouw, opdat mij, bij mijne afnemende lichaamskrachten en geestvermogens, eenige rust en tijd tot eigene werkzaamheden konne overblijven. Mogt deze bede om redding, tot welke ik slechts ongaarne en eenigzins laat ben overgegaan, mij toch niet hefteloos ten kwade gedurd worden!"

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat is de schrijver.

J. H. DE GROOT.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.